

November 2021

Vilande SGI vid utflytt

Resolutionsmottagare

Försäkringskassan
Socialdepartementet
Socialförsäkringsutskottet

Problemformulering

När en svensk medborgare skriver ut sig från Sverige nollställs den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI). Detta kan ställa till med problem redan under utlandsvistelsen, men även vid hemkomst.

Vi lever i en globaliserad värld där bland annat EU eftersträvar fri rörlighet inom unionen. Att en återvändande svensk medborgare måste utredas och bevisa sin rätt till SGI riskerar att minska viljan att ens flytta utomlands, och därmed kan svenska företag få problem med utlandsplaceringar samtidigt som Sverige går miste om värdefull internationell erfarenhet och kompetens som svenskarna skaffar sig utomlands.

Dessutom tenderar dessa ärenden vara utredningskrävande.

Det finns särskilda skyddsregler för att omfattas av svensk socialförsäkring vid längre utlandsvistelse där det är möjligt att vila SGI samt få ett efterskydd som är längre än det generella tre-månadersskyddet. Dessa regler gäller dock enbart särskilda personkategorier; endast den som sänds ut av en statlig arbetsgivare har kvar sin arbetsbaserade försäkring (och därmed sin SGI) i Sverige utan tidsgräns. Medföljande familjemedlemmar har inte det utan kan endast omfattas av den bosättningsbaserade försäkringen (såsom barnbidrag) såvida man inte ”av egen kraft” kan upprätthålla den arbetsbaserade försäkringen under viss tid. Familjemedlemmar till statligt anställda riskerar alltså att, precis som andra medföljande familjemedlemmar, förlora sin SGI.

På samma sätt finns specialbestämmelser för biståndsarbetare och deras familjemedlemmar. Den utsände anses här vara bosatt i Sverige i upp till fem år. Familjemedlemmar anses vara bosatta i Sverige, men har inte samma skydd som den utsände vad gäller den arbetsbaserade försäkringen. Den utsände, men inte den medföljande, kan återfå sin arbetsbaserade försäkring om man återvänder till Sverige inom fem år, men man är till skillnad från statligt

anställda inte försäkrade för arbetsbaserade förmåner under själva utlandsvistelsen om den överstiger ett år.

De som är utsända av privata företag, samt alla medföljande, omfattas alltså inte av skyddsreglerna. I SOU 2017:5 föreslogs vissa förbättringar, dock har inga förändringar skett i dagens regelverk. I samband med utsändning av en anställd avbryter ofta den medföljande familjemedlemmen sitt eget arbete för att kunna flytta med till utsändningslandet. Den medföljande förlorar då sin SGI efter tre månader, vilket innebär att denne även förlorar sitt försäkringsskydd om han eller hon inte återvänder till Sverige inom ett år (efterskyddstiden).

Medföljande familjemedlemmar hamnar på detta sätt utanför socialförsäkringen både under utlandsvistelsen och vid återkomsten till Sverige. Detta bidrar till svårigheter för svenska företag att sända ut rätt personal till sina utlandsposteringar.

Lösningsförslag

Svenskar i Världen anser att de särskilda skyddsreglerna för att omfattas av social trygghet, liksom det särskilda efterskyddet, bör omfatta alla kategorier av utsända och deras familjemedlemmar och inte bara vissa personkategorier. Detta skulle innebära att medföljande till statsanställda och biståndsarbetare, samt personer utsända av företag och deras medföljande får en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) fastställd vid återkomsten till Sverige som motsvarar den SGI personen hade innan de flyttade utomlands.

Svenskar i Världen är positiva till att regeringen tillsätter en ny utredning för att se över reglerna för sjukpenninggrundande inkomst. Det är av stor vikt att utlandssvenskarnas perspektiv inkluderas av den särskilda utredaren.